

Tjänsteutlåtande

Produktionsförvaltningen

Datum 2018-08-16

Dnr PS 2018/0090

Till Produktionsstyrelsen

Huvudmannens sammanfattande analys av den kommunala gymnasieskolans, inklusive språkintrödn, Systematiska Kvalitetsarbete, Läsåret 2017-2018

Skollagens 4 Kap 3§ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Inledning

Den information och data som utgjort underlag för denna sammanfattande analys bygger på olika delar.

- Verksamhetschefs månatliga avstämningssamtal med rektor
- De processer som sker på chefsmöten för förskolechefer och rektorer
- Rektors uppföljning och analys av det pedagogiska bokslutet.
- Medarbetarsamtal
- Checklista i verktyget Stratsys

Hattie (2009) som genomfört den hittills mest omfattande analysen av resultat av ett större antal andra studier (metaanalys) inom området, har framhållit betydelsen av hur läraren agerar och vilken typ av undervisningssituationer läraren skapar.

Goda relationer mellan lärare och elever och höga förväntningar från lärarens sida på samtliga elever har visat sig ha påvisbar betydelse i detta sammanhang. Andra viktiga faktorer är lärarens förmåga att fokusera på vad som är väsentligt i undervisningen, och att elever ges regelbunden återkoppling.

Lärarens kompetens, förmåga och engagemang är alltså de undervisningsrelaterade faktorer som i högst grad påverkar elevers resultat. Om detta råder en hög grad av samstämmighet i både internationell och svensk forskning. Som ledare för den pedagogiska verksamheten driver rektor pedagogiska diskussioner, verkar för samhörighet och samsyn i kollegiet och pekar ut men också ser till att den övergripande inriktningen för arbetet omsätts i praktisk handling i varje lärares undervisning. På motsvarande sätt behöver rektor förutsättningar och förtroende både från chefer och från personal.

Från Skolinspektionens sida utgör ovanstående ett tydligt argument för vikten av att samtliga aktörer i styrsystemet tar nödvändigt ansvar och även samspelar i sitt ansvarstagande.

Ytterligare en nödvändig förutsättning för framgång är skolans organisation. Denna måste sätta det pedagogiska uppdraget i fokus och utformas för att detta ska hanteras så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Ska läraren kunna utföra sitt uppdrag framgångsrikt krävs nödvändiga resurser i form av tid och adekvat utrustning för arbetet. Därtill krävs en genomtänkt organisation för kompetensutveckling och utveckling av skolans interna arbete.

Tjänsteutlåtande

Källa: [Skolinspektionen](#)

Vi har tagit del av beskrivningar och analyser av verksamheten och kan se att det finns rutiner och underlag i form av data för att kunna göra analyser av det man ser i sin verksamhet. Systematiken har utvecklats så att analysen visar hur förutsättningar bidrar till resultat och kvalitet.

Här analyseras de delar som är obligatoriska i det systematiska kvalitetsarbetet och där huvudmannen är skyldig att följa upp resultaten

Enheten uppfyller målet om att alla barn och elever ska förstå och omfatta vårt samhälles demokratiska värderingar:

Målet uppfylls helt för de nationella programmen. På språkintröduktion uppfylls målet delvis vilket anses bero på att många vistats kort tid i Sverige och att det är svårt att kunna tillämpa detta direkt samt att alla inte har vana vid demokratiska processer.

Enheten arbetar enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med normer och värden:

Arbetet följer riktlinjerna och rutinen att alltid anmäla misstänkt kränkning till rektor och huvudmannen.

Enheten bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever:

Ja, tydliga beskrivningar finns på hur arbetet organiseras.

Eleverna är bland annat delaktiga i att ta fram skolans ordningsregler och likabehandlingsplanen/plan mot kränkande särbehandling. De är också delaktiga i arbetet när Elevhälsan går igenom de olika diskrimineringsgrunderna. Uppföljningar görs på flera nivåer och med bland annat den läns-gemensamma enkäten. Den har visat att eleverna är mindre nöjda med arbetsron än man varit tidigare, vilket skulle kunna kopplas till att det är fler elever i skolan och svårare att hitta lediga grupper eller att kunna vistas mer ostört i de större studieutrymmena. Eleverna är inte nöjda med skolans arbete mot mobbning vilket behöver följas upp under höstterminen 2018.

Enheten uppfyller målen för de kunskaper varje elev ska utveckla:

Ja, enheten har metoder för hur elevstatistik, betyg och nationella prov följs upp.

Enheten arbetar enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med kunskap, utveckling och lärande:

Ja skolans undervisning är organiserad utifrån dessa riktlinjer.

Samtliga elever på gymnasieskolan har lägst betyg E i sina kurser och godkänt i gymnasiearbetet:

Målet är nästan uppnått, samtliga resultat förbättrade sedan förra året.

Eng 5   100 %

Tjänsteutlåtande

Hi 1	100 %
Idh1	100 %
Ma1	100 %
Nak	100 % (läses ej av TE och NA)
Re1	98,3 %
Sam	100 %
Sv1	100 %

Samtliga elever som påbörjat gymnasieutbildning har slutfört denna efter högst fyra år:

	Examenslåsår 2016/2017				Examenslåsår 2015/2016		
	Totalt antal nybörjare 2014/2015	Varav andel (%) elever med examen inom tre år				Totalt antal nybörjare 2013/2014	Andel med examen inom tre år
		Skolenheten	Kommunen	Kommungr	Riket		
EK	32	87,5	87,5	80,3	79,5	28	64,3
NA	29	65,5	65,5	78,0	80,2	25	88,0
SA	35	80,0	66,7	72,3	75,8	29	69,0
TE	46	78,3	81,1	71,8	75,6	16	87,5
Tot	125	78,2	75,3	75,7	77,8	98	75,5

ÖG:s egen statistik över andelen elever i avgångsklasserna med examen

	Antal elever år 3 1516	Antal elever med examen 1516	Andel elever med gymnasieexamen 1516	Antal elever år 3 1617	Antal elever med examen 1617	Andel elever med gymnasieexamen 1617	Antal elever år 3 1718	Antal elever med examen 1718	Andel elever med gymnasieexamen 1718
EK	33	32	97,0	31	29	93,5	62	48	77,4
NA	19	17	89,5	28	19	67,8	20	11	55,0
SA	61	54	88,5	30	26	86,7	27	19	70,4
TE	26	18	69,2	40	35	87,5	14	11	78,6
Tot	139	121	87,0	129	109	84,5	123	89	72,4

Skolverket har ersatt statistiken med hur många som tar examen vilket gör att vi får förhålla oss till den statistiken istället. Flest tar examen men på ekonomiprogrammet och färst på naturprogrammet vilket kan härledas till sjukdom och problem hos flera elever vilket gjorde att man inte fullföljde programmet. En reflektion är att siffrorna fortsätter att försämrats. När skolan tar in fler elever sänks meritvärdena och fler elever med studiesvårigheter går på Österåkers gymnasium. Skolan kommer förstärka med ytterligare specialpedagog och rekrytering har startat.

Förstelärare har ett tydligt uppdrag och bidrar till skolans utveckling:

Förstelärarna är givna ett tydligt uppdrag och de leder skolutvecklingsgrupper vars arbete redovisas och följs upp, arbetet är systematiserat.

De utvecklingsgrupper som letts har arbetat med språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen, språkutvecklande arbetssätt för nyanlända, utveckling av kommunikation vid omdömen, mind-set samt formativ och likvärdig bedömning.

Förstelärare och rektor har haft några möten under vårterminen för uppföljning av årets arbete och påbörja planeringen för nästa läsårs arbete. Förstelärarna var också involverade vid utnämningen av de förstelärare som kommer att arbeta i gruppen kommande läsår.

När arbetet i utvecklingsgrupperna hade påbörjats blev det tydligt att det behövdes längre period mellan mötena vilket justerades. Arbetet fungerade enligt plan och grupperna redovisade många

Tjänsteutlåtande

spännande resultat från sina arbeten. Metoden är framgångsrik och kommer att fortsätta kommande läsår.

Enheten uppfyller målen för elevers inflytande samt elevers ansvar

Ja, uppföljning och analys görs för att veta hur eleverna upplever inflytandet på både grupp och individnivå. Detta görs med bland annat elevenkäter men också på möten där det finns elevdeltagande. Metoder som används är bland annat att eleverna diskuterar och planerar kursmål, arbetsmetoder och innehåll tillsammans med undervisande lärare.

Eleverna tränas i att ta ansvar för sitt eget lärande och för sitt arbete och leder sitt eget utvecklingssamtal med stöd av mentor. När det gäller frågor kring delaktighet i undervisningen ligger skolan i genomsnitt på strax över resultatet för hela Stockholms län i den länsgemensamma enkäten för år 2. Skolledningen behöver fundera på hur resultatet ska kunna förbättras och om det råder samsyn hos pedagogerna kring vad eleverna kan och ska ha inflytande över? Hur eleverna kan redovisa m.m.

Mellan programmen finns skillnader i hur eleverna upplever inflytande och frågan måste ställas om det är en programfråga eller en lärarfråga? Ekonomiprogrammet har överlag goda resultat, vad kan man lära av dem?

Enheten har fungerande rutiner för hur elever ska ges inflytande över utbildningen och ta ansvar för skolmiljön

Ja det finns rutiner. Skolledningen har haft regelbundna möten med elevrådet och det har genomförts programråd och matråd. Klassråd genomförs en gång per månad. Elevskyddsombud har dock inte utbildats enligt planen.

Studiehandledning på modersmålet erbjuds och påverkar elevernas måluppfyllelse:

Skolan erbjuder studiehandledning, området kritiserades vid skolinspektionsbesöket våren 2018 då analysen visar att omfattningen skulle behöva öka och att en målkonflikt finns mellan ekonomi i balans och tillräcklig studiehandledning. Skolan har anställt en egen lärare i ett av språken. Enligt skolans analys behöver systemet för beställning och ersättning ses över, nuvarande modell upplevs inte optimal. De flesta elever som får studiehandledning går på introduktionsprogrammet.

Elever som har rätt till modersmålsundervisning erbjuds detta

Ja, antalet elever som har annat modersmål har ökat.

De extra anpassningar, särskilda stöd och åtgärdsprogram som görs påverkar elevernas måluppfyllelse

Elever som tar del av anpassningar och stöd har en positiv progression i sitt lärande. Medvetenheten hos lärarna har ökat och det kollegiala lärandet bidrar till samarbetsprojekt och ökat mentorsstöd.

Vid enheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna samt möjlighet att för elevföreträdare att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse

Tjänsteutlåtande

På enheten finns en tydlig organisation och regelbundna möten med elevråd, programråd med elevmedverkan, klassråd och elevskyddsombud.

Enheten har fungerande rutiner för samverkan och fortlöpande dialog med vårdnadshavarna om elevers trivsel, utveckling och lärande

Det finns en fungerande rutin. Flera elever är myndiga. Det är lite problematiskt runt nyanlända som är under 18 år och ska företrädas av en god man.

Enheten tillgodoser varje elevs behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet

Ja, enheten har ett omfattande arbete med omvärldsorientering som bland annat innefattar entreprenörskap, deltagande i mässor, kontakter med universitet, Erasmusprojekt och vetenskapens hus. Området hamnar över länssnittet i elevenkäten. Det internationella utbytet är mycket uppskattat.

Alla elever informeras om på vilka grunder betyg ges, dvs. ämnenas och kursernas mål och kunskapskrav

Ja, det sker genom den formativa bedömningen som tydliggör för eleven hur de ska utveckla sina kunskaper och förmågor. Omdömen ges som underlag för betygssättningen. Det är färre klagomål på betygen vilket tolkas som att informationen förbättrats samt att både elever och lärare är mer förtrogna med betygssystemet.

Rektor är pedagogisk ledare och inriktar verksamheten mot de nationella målen

Ja, det finns tydliga rutiner för hur rektor organiserar för pedagogisk ledning. För alla mål finns beskrivet hur man arbetar på organisationsnivå, i undervisningen och på mentorsnivå. Det är också på dessa nivåer uppföljning sker. De finns en tydlighet genom uppdelningen i arbets- respektive utvecklingsorganisation. En översyn av ledningsorganisationen gör att det kommer att ske förändringar inför höstterminen 2018. Två halvtids biträdande rektorer utan formell chefstitel har tillsatts.

Alla lärare har legitimation för de ämnen de undervisar i

Andelen behöriga tillsvidareanställda lärare uppgår till 99 % . Skolan har bra tillgång till lärare med legitimation. Detta år har man inte behövt rekrytera lärare under pågående läsår, vilket underlättar. Skolan har lyckat mycket bra med rekryteringar. Av visstidsanställda lärare har 50 % legitimation, ett resultat av lärarbristen. Dessa utgör bara 4 % av kollegiet.

Hur ser rekryteringsbehovet inför HT- 18 ut?

Läget är gott. Det saknas inga lärare men 50 % specialpedagog och 50 % studie och yrkesvägledare ska rekryteras.

Tjänsteutlåtande

Skolan har en väl fungerande sammansättning av barn/elever i klasserna

Klasserna på de nationella programmen formas av intagningspoängen och är väl fungerande grupper. Inför hösten 2017 minskade söktrycket samtidigt som skolan utökade med en klass, det har gjort att intagningspoängen sänktes. Året innan var söktrycket högt vilket drog upp intagningspoängen. Detta tillsammans gör att studievanan och motivationen varierar i de olika klasserna, lärare och mentorer behöver ha det i åtanke när man planerar för upplägg av undervisningen. På språkintruktionsprogrammet är det mer komplicerat då språk och förkunskaper varierar mycket. För att ha budget i balans på språkintruktions undervisas eleverna i större grupper där förkunskaperna varierar mer, detta tros påverka resultaten och genomströmningstiden negativt.

Rektor tar ansvar för skolans resultat och att verksamheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas i enlighet med de nationella målen

Ja, genom verktyget UTV och genom rektors utvecklingsorganisation.

Enheten har en fungerande plan för åtgärder vid hög elevfrånvaro

Frånvarostatistiken påminner om tidigare år och är varken bättre eller sämre. Läsåret 17/18 har arbetet flyttats över till arbetslagen med en mer intensifierad uppföljning av frånvaron. Ingen skillnad i resultaten syns ännu. Fokus och medvetenhet både hos elever och mentorer/arbetslag om kopplingen mellan närvaro och studieresultat behöver skapas. Att inrikta sig på elevernas motivation till närvaro behöver analyseras för att på den vägen nå högre närvaro bland eleverna.

Nyanlända elever har påverkat undervisningens utformning

Den ekonomiska ersättningen för studieintroduktionsprogrammet har påverkat dessa gruppers storlekar och elever med skiftande förkunskaper har undervisats tillsammans. En ny lokal cirka 500 meter från huvudbyggnaden har utrustats och använts. Då många nyanlända mått psykiskt dåligt under läsåret har det påverkat hur undervisningen kunnat genomföras samt resultaten.

Övrigt som huvudmannen följer upp

"Salsa" och socioekonomisk viktning har påverkat elevernas måluppfyllelse

Strukturbidraget har använts så att de elever som behöver extra stöd har fått det.

Elevhälsans arbete påverkar elevernas måluppfyllelse

Ja, elevhälsokonferenserna är ett forum där elevers stödbehov fångas upp och stöd ges av den personalgruppen för att utforma anpassningar av olika slag. En stor uppgift är att arbeta förebyggande mot diskriminering och kränkningar.

Inrapporterade tillbud och olycksfall påverkar organisation/struktur

Ja, någon djupare analys är inte gjord.

Tjänsteutlåtande

Lokalernas utformning påverkar kvalitet och resultat

Elevantalet har ökat med nästan 100 elever från oktober 2015 till oktober 2016 och med ytterligare en klass läsåret 2017-2018. Skolan har fina och välskötta lokaler som främjar god undervisning. Matsalen är underdimensionerad så Hackstaskolans matsal används som komplement men det är fortfarande trångt. Även tillgången till idrottshall är för liten. En utökning med undervisningslokaler finns, dessa ligger i en före detta friskolas provisoriska paviljonger cirka 500 meter från huvudbyggnaden.

Behovet av grupprum men också arbetsplatser för personal är stort och det blir trångt i befintliga arbetsrum. Till hösten tar skolan bort det stora konferensrummet och ersätter det med arbetsplatser för administrationen. Även den stora utökningen av antalet elevskåp tar upp större andel av lokalytan än tidigare. För att bibehålla Österåkers gymnasiums höga kvalitet och goda rykte, är det viktigt att det snarast tas fram en plan för utbyggnad av skolan och en påbörjad byggnation av matsal. Lösningen med utbildning i en paviljong en bit från skolan riskerar att slå tillbaka på skolans attraktionskraft. Samtidigt måste utbyggnadstakten ske på ett sätt så att ökningen sker successivt så att inte skolan hamnar med för stora lokaler och höga hyreskostnader innan elevkullarna når sin topp. Skolledningen uttrycker oro över att beslutet om utbyggnad hela tiden skjuts fram och att det riskerar att många elever inte kommer att kunna gå gymnasiet där de önskar. Det blir också så att elever med lägre meritvärde behöver resa för att få plats på ett gymnasium. Skolans ledning uttrycker starkt en önskan om att en plan för permanent utbyggnad av skolan snarast tas fram och att de får vara delaktiga i det arbetet.

IKT påverkar kvalitet och resultat

Skolan har ett tydligt mål för digitaliseringen, överlag god teknisk utrustning och god kompetens hos pedagogerna. En referensgrupp är tillsatt för implementering av klassanteckningsboken, en funktion inom O365. Tekniska och handhavarproblem har gjort att det inte fungerat optimalt men förbättrats under vårterminen. Nu finns det många exempel på hur arbetet har fungerat mycket bra. Österåkers gymnasium har under året blivit utsedd till eTwinningsskola, vilket innebär stora möjligheter att samarbeta med andra skolor och skapa utbyten direkt i klassrummen inom en säker IT-miljö.

Ekonomi påverkar kvalitet och resultat

De nationella programmen omfattas av länsprislistan. Språkintruktionsprogrammet har tidigare haft mycket goda resultat men från 2016 har elevpengen sänkts vilket påverkar kvaliteten och kvantitet på undervisningen och studiehandledningen. Åtgärder för ekonomi i balans för SI har vidtagits. Både kvalitet och genomströmningstiden för eleverna befaras bli negativt påverkade.

Insatt kompetensutveckling/omvärldsbevakning påverkar resultat och kvalitet

Positiva effekter kan ses av de insatser som vidtagits.

Fortsatt arbete med Läslyftet samt arbete med Lärmoduler i utvecklingsgrupperna och utbildning i klassanteckningsboken har pågått under läsåret.

Skolan arbetar för att utveckla undervisningen på flera sätt och satsningen på Läslyftet har varit fortsatt framgångsrikt. Resultaten visar många exempel på hur lärare och arbetslag tar fram gemensamma modeller för hur eleverna ska skriva rapporter, förhålla sig till vetenskap och teori och det har också synliggjort för lärare som studerat med olika vetenskaper som bakgrund, att man inte

Tjänsteutlåtande

alltid förhåller sig på samma sätt eller tolkar begrepp likartat. Strävan är att göra det tydligt för eleverna vad som krävs för att utveckla sina kunskaper och metoder.

Det systematiska kvalitetsarbetet påverkar resultat och kvalitet

Det finns en fungerande struktur för arbetet där utvecklingsområden beaktas ur tre nivåer. Organisationsnivå, undervisningsnivå och mentorsnivå. Det gör planering och uppföljning tydlig och resultaten och kvalitet synliggörs. Analyserna har förbättrats och åtgärder vidtas utifrån dessa.

Andelen elever som har Österåkers gymnasium som förstahandsval har ökat

Inför höstterminen 2017 minskade söktrycket och klasserna fylldes inte. Året innan var trycket högt och så ock inför höstterminen 2018. Vad som utgör dessa skillnader vet vi inte. Dessa svängningar i söktrycket gör det svårt att planera för kvalitet och kontinuitet. I en framtid ser huvudmannen fram emot att skolan byggs ut och växer för att klara betydligt fler klasser.

Deltagandet i Utvecklingsorganisationens ”basgrupper” har bidragit till att utveckla rektors ledarskap

Rektor vittnar om att deltagande i basgruppen stärker ledarskapet och har utvecklingen som chef genom öppna och utmanade frågor från övriga i gruppen. Progressionen för deltagarna handlar om att utveckla kännedom om hur olika ledargärningar ger olika resultat. Vilka som är bekväma att använda och vilka som kräver mer mod. Ett medvetande om att man kan välja att agera mer eller mindre harmoniskt eller radikalt har påverkat de val av metoder en chef gör. Att betrakta om något är en ledarfråga eller en strukturell fråga och sätta det i ett teoretiskt sammanhang ökar professionalismen.

Enheten har en plan för hur ”sjukskrivningarna” bland personalen ska minska

Ja, en plan finns men den har inte kunnat följas till fullo på grund av underbemanning och omstrukturering av ledningsfunktionen. Bättre rutiner ska ses över och önskemål uttrycks att alla med chefsbefattning behöver tillgång till de stödsystem som finns.

All personal känner till arbetsgivarens plan och rutin för diskriminering och kränkande behandling

Ja, området har prioriterats och bedöms fungera väl.

Redovisning av tillgång till kompetens inom elevhälsan dvs. Kurator, skolsköterska, skolläkare, SYV, specialpedagog:

Kurator 1,0
Skolpsykolog 0
Studie och yrkesvägledare 1,5
Specialpedagog 1,0
Psykolog 0,0
Skolsköterska 0,75

Tjänsteutlåtande

Huvudmannens prioriterade mål för 2017-2018

Säkerställa att skolans nya insatser för att minska elevfrånvaron följs upp och revideras vid utebliven effekt. *Målet kvarstår men omformuleras.*

Att skolans plan för elevinflytande och ansvar innehåller åtgärder för att komma till rätta med de olika resultat som analysen visar finns i elevenkät och elevråd/programråd samt de olikheter som finns mellan de olika programmen. *Målet kvarstår men omformuleras.*

Huvudmannens prioriterade mål för 2018-2019

Arbeta fram metoder för att öka elevernas motivation med ökad närvaro som effekt.

Att skolans plan för elevinflytande och ansvar omarbetas för att utgå från en samsyn runt vad eleverna kan och ska ha inflytande över och hur det inflytandet då formaliseras. En plan för arbetet mot mobbing där eleverna är delaktiga ska tas fram.

Ann Bisenius
Verksamhetschef utbildning